

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
11.05.2020.- 15.05.2020.

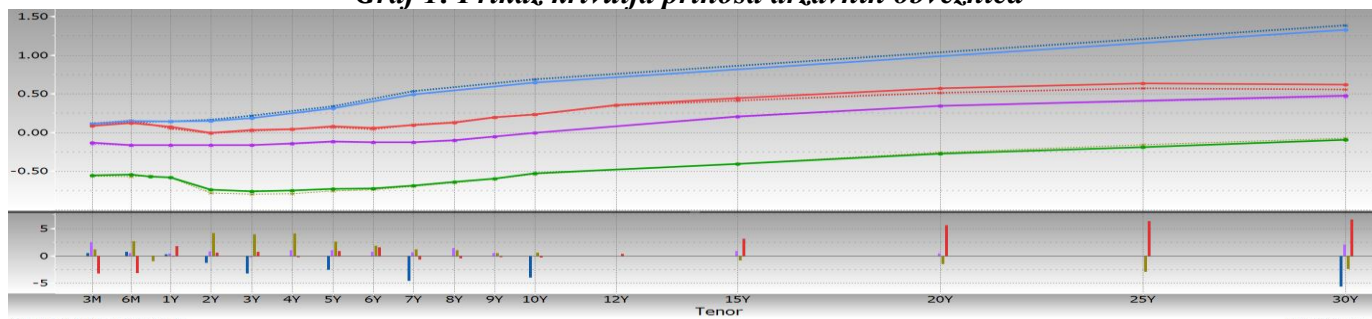
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	8.5.20	-	15.5.20	8.5.20	-	15.5.20	8.5.20	-	15.5.20	8.5.20	-	15.5.20				
2 godine	-0,78	-	-0,73	↗	0,16	-	0,15	↘	-0,01	-	0,00	↗	-0,15	-	-0,15	→
5 godina	-0,76	-	-0,73	↗	0,33	-	0,31	↘	0,07	-	0,08	↗	-0,12	-	-0,11	↗
10 godina	-0,54	-	-0,53	↗	0,68	-	0,64	↘	0,24	-	0,23	↘	0,00	-	0,00	→

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	8.5.20	-	15.5.20	
3 mjeseca	-0,515	-	-0,523	↘
6 mjeseci	-0,572	-	-0,545	↗
1 godina	-0,545	-	-0,567	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 15.05.2020. godine (pune linije) i 08.05.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi na obveznice sigurnijih zemalja eurozone su tokom protekle sedmice zabilježili rast, koji je više bio izražen kod obveznica kraćeg roka dospijeća. Istovremeno, prinosi na italijanske obveznice su povećani za 2 do 10,5 baznih poena na sedmičnom nivou.

ECB je prošle sedmice objavila mjesečni ekonomski bilten u kojem je istaknuto da je eurozona suočena s ekonomskom kontrakcijom znatne veličine i brzine. Mjere za suzbijanje širenja koronavirusa u značajnoj mjeri su zaustavile privrednu aktivnost u svim zemljama eurozone i širom svijeta. Navodi se da su raspoloženje potrošača i proizvođača smanjeni, što ukazuje na snažno smanjenje ekonomskog rasta i duboko pogoršanje uslova na tržištu rada. Prognozeri ECB-a očekuju da bi GDP eurozone ove godine mogao pasti između 5% i 12%, zavisno od trajanja mjera zadržavanja i uspjehu politika ublažavanja ekonomskih posljedica za preduzeća i radnike. Državna razvojna banka KfW je objavila da je ukupna proizvodnja u Njemačkoj vjerovatno smanjena za 20%-25% u proteklih nekoliko sedmica zbog pandemije koronavirusa, dodajući da je aktivnost vjerovatno dostigla najniži nivo u aprilu ukoliko ne dođe drugi val infekcija. Anketa koju je proveo Reuters pokazuje da je ekonomija eurozone u težoj recesiji nego što se očekivalo prije mjesec dana. Učesnici ove ankete smatraju da će ECB već u narednom mjesecu povećati program otkupa državnih obveznica. Prema preliminarnim podacima ekonomija

Njemačke je utonula u recesiju nakon što je pretrpjela najtežu kvartalnu kontrakciju od finansijske krize 2009. godine, a što je posljedica zatvaranja ekonomije od sredine marta.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u mlrd EUR) – eurozona	MAR	17,0	23,5	25,6
2.	GDP (Q/Q) P – eurozona	I kvartal	-3,8%	-3,8%	0,1%
3.	GDP (G/G) P – eurozona	I kvartal	-3,3%	-3,2%	1,0%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G)	MAR	-13,6%	12,9%	-2,2%
5.	Stopa inflacije – Njemačka	APR	0,8%	0,8%	1,3%
6.	Stopa inflacije – Španija	APR	-0,6%	-0,7%	-0,6%
7.	Stopa inflacije – Francuska	APR	0,5%	0,4%	0,5%
8.	Stopa inflacije – Italija	APR	0,1%	0,1%	0,1%

SAD

Prema podacima objavljenim prošle sedmice, Fed je kupio 305 miliona ETF-ova prvog dana njegove intervencije na tržištu korporativnog duga, dok je ukupna imovina povećana na novi rekordno visok nivo od 6,93 biliona USD u sedmici do 13. maja. Kupovine ETF-ova su dio najnovijeg Fedovog programa hitnog kreditiranja koji za cilj ima ublažavanje efekata pandemije koronavirusa. Nakon prošlosedmičnog govora predsjednika Feda Powella u kojem je istakao da se ne bi trebalo razmišljati o politici negativnih kamatnih stopa, predsjednik Feda iz Dalasa Kaplan je istakao da bi ista mogla nanijeti veliku štetu tržištu novca u SAD.

Predsjednik SAD Trump je izjavio da se protivi pregovaranju o prvoj fazi trgovinskog sporazuma s Kinom, nakon što su državne novine u toj zemlji izvijestile da su neki vladini savjetnici u Pekingu zatražili nove razgovore i eventualno poništenje sporazuma. Kreatori monetarne politike Feda su stava da će učiniti sve što bude potrebno kako bi se ublažili ekonomski šokovi izazvani pandemijom, ali da je smanjenje kamatnih stopa ispod nule najmanje vjerovatan scenario.

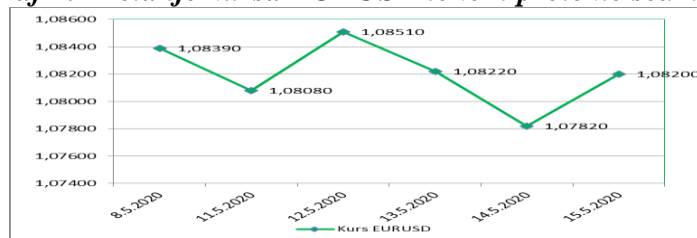
Prema rezultatima istraživanja Bloomberga za maj, ekonomski analitičari prognoziraju da će ekonomija u SAD u tekućoj godini zabilježiti kontrakciju po stopi od 5,7%, dok se za 2021. i 2022. godinu prognoziraju stope rasta od 3,9% i 3,0%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je smanjena na 0,8% s prethodno prognoziranih 1,1%, dok je za narednu godinu smanjena na 1,7% sa 1,9%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će Fed zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu na junskoj sjednici, dok vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 100%.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	APR	0,4%	0,3%	1,5%
2.	Bilans budžeta (u mlrd USD)	APR	-737,0	-737,9	160,3
3.	Zarade po radnoj sedmici (G/G)	APR	-	6,9%	0,6%
4.	Indeks ulaznih cijena (G/G)	APR	-3,2%	-2,6%	-2,4%
5.	Indeks izlaznih cijena (G/G)	APR	-	-7,0%	-3,8%
6.	Obim maloprodaje (M/M)	APR	-12,0%	-16,4%	-8,3%
7.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	8. MAJ	-	0,3%	0,1%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	9. MAJ	2.500.000	2.981.000	3.176.000
9.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	10. MAJ	-	35,8	36,9
10.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	APR	-12,0%	-11,2%	-4,5%
11.	Iskorištenost kapaciteta	JAN	63,8%	64,9%	73,2%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast s nivoa od 1,0839 na nivo od 1,0820.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Britanski konzorcij za maloprodaju je uputio otvoreno pismo ministrima Scullyu i Sunaku, u kojem je istaknuto da se kriza s kojom su suočeni dijelovi maloprodajnog sektora mora riješiti prije juna. U pismu se navodi da mnoge kompanije posluju s malim maržama, da su imale male ili nikakve prihode već nekoliko sedmica. U međuvremenu, glavni ekonomista BoE Haldane je izjavio da postoji rizik da će pandemija koronavirusa dugoročno pogoditi potrošnju preduzeća koja su pogođena većim zaduženjima.

Ministar finansija Velike Britanije Sunak je produžio program plaćenog odsustva za radnike do kraja oktobra. Zamjenik guvernera BoE Broadbent je izjavio da će možda biti potrebno da BoE dodatno ublaži monetarnu politiku kako bi podstakla privredni rast, čime se povećavaju očekivanja ekonomista da bi zvaničnici mogli povećati kupovinu obveznica već narednog mjeseca. Broadbent je istakao da BoE ima na raspolaganju sve alate monetarne politike, uključujući i smanjenje referentne kamatne stope ispod nule, iako to može napraviti više štete nego koristi. Broadbent je izjavio da će BoE morati „izvagati“ prednosti i nedostatke smanjenja kamatnih stopa ispod nule, kako bi se privreda Velike Britanije mogla nositi s obustavom restrikcija uvedenih tokom pandemije.

Preliminarni podaci za stanje u ekonomiji Velike Britanije su pokazali da zabilježena kvartalna kontrakcija od 2,0%. Uzimajući u obzir snažan negativan efekat pandemije, moguće je da se Velika Britanija suoči s najdubljim ekonomskim padom u posljednjem stoljeću. Ovome doprinose i podaci iz industrijskog i prerađivačkog sektora koji su takođe zabilježili duboku kontrakciju.

Guverner BoE Bailey je nagovijestio da je moguća veća kupovina obveznica, nakon što su podaci pokazali duboku kontrakciju privrednih aktivnosti na kraju prvog kvartala. Naglasio je da je prilično jasno da investitori očekuju ublažavanje monetarne politike od strane BoE, te da su kreatori monetarne politike zadržali mogućnost da povećaju iznos od 200 milijardi GBP koji je najavljen u martu.

Tokom vikenda glavni ekonomista BoE Haldane je za časopis Telegraph izjavio da BoE revidira brojne politike uključujući i negativne kamatne stope, te proširuje obim plana kvantitativnih olakšica s ciljem da uključi rizičnije aktive, a s obzirom na to da ostaje malo prostora za konvencionalne mjere. Na pitanje o negativnim kamatnim stopama, Haldane je istakao da je to nešto na što se treba obratiti pažnja, ali je dodao da postoje i druge opcije koje se takođe razmatraju.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (Q/Q) P	I KVARTAL	-2,6%	-2,0%	0,0%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	MAR	-9,1%	-8,2%	-3,4%
3.	Prerađivačka industrija (G/G)	MAR	-10,5%	-9,7%	-4,3%
4.	Građevinski sektor (G/G)	MAR	-9,2%	-7,1%	-2,8%
5.	Uslužni sektor (M/M)	MAR	8,0%	-6,2%	0,0%
6.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	MAR	-10,000	-12,508	-9,834
7.	Lična potrošnja (Q/Q) P	I KVARTAL	-2,8%	-1,7%	0,0%
8.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) P	I KVARTAL	-3,0%	0,0%	-0,5%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,87363 na nivo od 0,89353, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2410 na nivo od 1,2116.

JAPAN

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da će BoJ učiniti sve kako bi se ublažili efekti koronavirusa na ekonomiju Japana, upozoravajući na to da kolaps globalnih privrednih aktivnosti ima ozbiljne posljedice po globalni ekonomski rast. Kuroda je istakao da BoJ ima na raspolaganju niz alata ukoliko se žele povećati podsticaji, poput ubrzavanja emisije novca i smanjenja kamatnih stopa. BoJ je prošle sedmice objavila da je tokom prvih 12 dana u maju kupila ETF-ove u iznosu od 126,5 milijardi JPY, što je manji iznos u odnosu na isti period prošle godine, kada je kupljeno 490,4 milijarde JPY.

Prema rezultatima istraživanja Bloomberga za maj, ekonomski analitičari prognoziraju da će ekonomija u Japanu u tekućoj godini zabilježiti kontrakciju po stopi od 4,87%, dok se za 2021. i 2022. godinu prognoziraju stope od 2,2% i 1,0%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je zadržana na nivou od 0%, dok je za narednu godinu smanjena na 0,3% s prethodno prognoziranih 0,4%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će BoJ zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu do kraja drugog kvartala tekuće godine, dok vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 100%.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	APR	-	1.368,6	1.366,2
2.	Vodeći indeks P	MAR	84,4	83,8	91,9
3.	Koicidirajući indeks P	MAR	90,7	90,5	95,4
4.	Tekući račun (u mlrd JPY)	MAR	2.034,2	1.971,0	3.168,8
5.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	MAR	185,0	103,1	1.366,6
6.	Monetarni agregat M2 (G/G)	APR	3,4%	3,7%	3,3%
7.	Monetarni agregat M3 (G/G)	APR	2,8%	3,0%	2,7%
8.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P	APR	-	-48,3%	-40,7%
9.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	APR	-1,4%	-2,3%	-0,4%

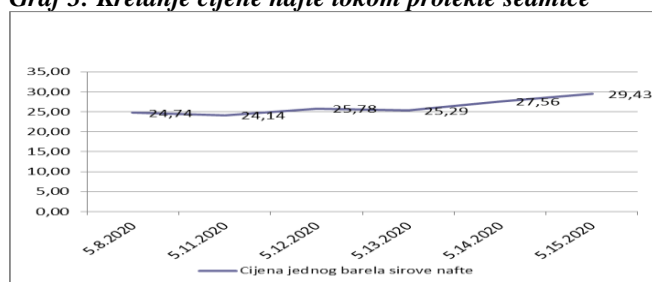
JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 115,50 na nivo od 106,02. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 106,65 na nivo od 107,06.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 24,74 USD (22,82 EUR). Tokom protekle sedmice cijena ovog energenta je bilježila postepeni rast. Rast cijene zabilježen početkom sedmice bio je podržan neočekivanom najavom Saudijske Arabije da će produbiti smanjenje proizvodnje nafte u junu nastojeći da pomogne rješavanju „nereda“ na globalnom tržištu koji je nastao kao posljedica pandemije koronavirusa. OPEC je smanjio procjene za količinu sirove nafte koju će biti potrebno isporučiti tokom tromjesečnog perioda za nešto manje od 3 miliona barela dnevno, odnosno oko 15%. Procjene isporuke izvan OPEC-a su smanjene za 2,4 miliona dnevno. Cijena nafte je tokom sedmice podržana i vijestima koje je objavila IEA o smanjenju zaliha sirove nafte, te pod uticajem prognoza vezanih za smanjenje globalnih zaliha ovog energenta u drugoj polovini godine. Saudijski Aramco smanjio je prodaju nafte SAD i Evropi za otprilike polovinu, a Međunarodna agencija za energetiku je objavila da se izgledi za globalno tržište poboljšavaju, te da je potražnja nešto jača od očekivane. Predsjednik nacionalne naftne kompanije ADNOC iz Abu Dabija Sultan Ahmed Al Jaber je izjavio da postoje signali da tržište postaje snažnije tokom posljednjih sedmica. Al Jaber je istakao da sporazum OPEC+, kao i dobrovoljna smanjenja obima proizvodnje nafte drugih proizvođača van OPEC+ te zatvaranje pojedinih pogona, predstavljaju zajedničku akciju kojom se nastoji rebalansirati tržište nafte.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 29,43 USD (27,20 EUR). Na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 18,96%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.702,70 USD (1.570,90 EUR). Početkom sedmice cijena zlata je smanjena da bi u narednim danima bilježila rast pod uticajem zabrinutosti za globalni oporavak. Pad cijene ovog plemenitog metala zabilježen početkom sedmice rezultat je aprecijacije USD koja je uticala na to da se cijena jedne fine unce smanji ispod 1.700 USD. Investitori i dalje nastavljaju ulagati u fondove koji trguju zlatom, a dosadašnji iznos tokom ove godine već premašuje iznose zabilježene u prethodnim godinama. Ukupna potražnja za fizičkim zlatom u prvom kvartalu ove godine je smanjena za 26% u odnosu na isti period prošle godine, budući da je porast u svim glavnim sektorima pogođen izbijanjem koronavirusa i višegodišnjim visokim cijenama zlata.

Banka HSBC je objavila vijest da je pretrpjela tržišne gubitke od oko 200 miliona USD u samo jednom danu tokom marta nakon što su cijene zlata u Londonu i Njujorku „dramatično odstupile“. Bloomberg je izvijestio da je navedeni gubitak opisan kao gubitak zbog tržišnog usklađivanja, koji je uglavnom povezan s izazovima u prečišćavanju i transportu ovog plemenitog metala. Krajem sedmice cijena zlata je nastavila da bilježi rast nakon objavljenih loših ekonomskih podataka za SAD koji su izazvani pandemijom COVID-19, a koji su potvrdili slabljenje poslovnih aktivnosti. Takođe, jačanje tenzija na relaciji Kina-SAD dodatno je pojačalo tražnju za zlatom, što je, takođe, doprinijelo rastu cijene. Jedan od zvaničnika kompanije GoldMining Inc. je izjavio da očekuje da će cijena jedne fine unce zlata bilježiti rast preko 1.800 USD, iako će do toga biti zabilježeni usponi i padovi u cijeni.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.743,67 USD (1.611,52 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

